

رهبری، راهنمایی و هدایت

درآموزش

www.ketab.ir

سرشناسه	: جمالی، فاطمه، ۱۳۷۸-
عنوان و نام پدیدآور	: رهبری، راهنمایی و هدایت در آموزش مولف فاطمه جمالی.
مشخصات نشر	: سنندج: کتابچه، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۳۴۰-۱۵۲-۷
و ضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابخانه: ص. ۱۱۶ - ۱۱۹.
موضوع	: رهبری آموزشی -- ایران
Educational leadership -- Iran	
رهبری	
Leadership	
مدارسها -- مدیریت و سازماندهی -- ایران	
School management and organization -- Iran	
رده بندی کنگره	: ۲۸۰.۶LB
رده بندی دیوبی	: ۲۰۰.۹۵۵/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۹۹۳۸۰
اطلاعات رکورد	: فیبل
کتابشناسی	

کتاب: رهبری، راهنمایی و هدایت در آموزش

تألیف: فاطمه جمالی

ناشر: انتشارات کتابچه

صفحه آرایی و جلد: شاهو احمدیان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۴۰-۱۵۲-۷

سال چاپ: اول - ۱۴۰۳

شماره گان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: تومان

فهرست مطالب

۸

مقدمه

فصل اول - مفهوم رهبری

۱۱	مفهوم رهبری
۱۷	نظریه‌های رهبری
۱۷	رهبری موقعیتی
۱۷	رهبری تحولی
۱۸	نظریه‌های خصوصیات فردی و رهبری
۱۸	نظریه‌های رفتار رهبری
۱۹	رهیافت‌های مهم در مطالعه رهبری
۲۰	مدل‌ها و اشکال قدیمی تر رهبری
۲۰	رهبری پرجاذبه
۲۱	رهبری دستوری
۲۱	رهبری مبادله‌ای
۲۲	مدل‌ها و اشکال جدیدتر رهبری
۲۲	رهبری اقتضایی
۲۳	رهبری دموکراتیک
۲۴	رهبری تحول آفرین
۲۵	رهبری مشارکتی
۲۵	رهبری در مدارس

فصل دوم - رهبری خدمتگزار

۲۹	رهبری خدمتگزار
۳۱	ویژگی‌های رهبری خدمتگزار
۳۱	ویژگی‌های رهبری خدمتگزار از نظر پترسون
۳۵	ویژگی اساسی رهبری خدمتگزار
۳۷	رهبری خدمتگزار در سازمان‌های آموزشی
۳۹	توانمندسازی
۴۰	ضرورت و اهمیت توانمند سازی
۴۱	ضرورت توانمند سازی
۴۲	رویکردهای توانمندسازی

۴۲	رویکرد ارتباطی
۴۳	رویکرد انگلیزشی
۴۴	رویکرد شناختی
۴۵	ابعاد توانمند سازی
۴۶	توانمند سازی معلمان
۴۸	ابعاد توانمند سازی معلمان
۴۸	بعد تصمیم‌گیری
۴۹	بعد رشد حرفهای
۵۰	بعد مژلت
۵۱	بعد خود کارآمدی
۵۲	بعد استقلال
۵۲	بعد تأثیر
۵۳	نقش رهبری خدمتگزار در توانمندسازی معلمان
	فصل سوم - رهبری اخلاقی
۵۶	تعريف رهبری اخلاقی
۵۶	زمینههای طرح رهبری اخلاقی و شکلگیری آن
۵۶	دیدگاههای مختلف درباره رهبری اخلاقی
۵۶	دیدگاه رهبری تحول آفرین
۵۷	رهبری مشترک و سهامی
۵۷	رهبری خدمتگزار
۵۸	دیدگاه مخالفان رهبری اخلاقی
۵۹	رهبری اخلاقی چیست؟
۶۲	خصوصیات رهبران اخلاقی
۶۴	چگونه می‌توان رهبر اخلاقی شد؟
۶۶	رهبری تحولی و شباهت‌ها و تفاوت‌های آن با رهبری اخلاقی
۷۰	رهبری اخلاقی و برخورد کارکنان
۷۲	روش‌های رهبری و اخلاق
۷۲	اصول رهبری اخلاقی
۷۷	جو اخلاقی سازمانی

فصل چهارم - رهبری فرآگیر

۸۱	مبانی نظری رهبری فرآگیر
۸۸	مفهوم رهبری فرآگیر
۹۵	سازه‌های رهبری فرآگیر
۹۷	رهبری فرآگیر (یک مدل تقسیم شده)
۹۸	گونه‌های مختلف فرآگیر کردن رهبری
۹۹	ویژگی‌های رهبری فرآگیر
۱۰۱	مدارس و رهبری فرآگیر
۱۰۹	رهبری فرآگیر و توسعه‌ی سازمانی
۱۱۰	مواتع رهبری فرآگیر
۱۱۳	الگوهای فرآگیر کردن رهبری
۱۱۵	منابع فارسی
۱۱۶	منابع انگلیسی

مقدمه

ظهور سازمان‌ها به نخستین دوران‌های حضور انسان بر روی زمین بر می‌گردد. شاید اولین سازمان‌ها با هدف شکار دسته جمعی و مهاجرت قبایل، شکل گرفته باشد. به نظر می‌رسد که بحث رهبری و ارتباطات بین اعضاً گروه نیز از همان زمان وجود داشته است به همین جهت است که نقش رهبری در اساطیر و افسانه‌ها و همچنین تاریخ ملت‌ها، نقش بارزی داشته است و روایات بسیاری از رهبران بزرگ تاریخ در دست است. علی‌رغم تمام مباحث رهبری و توجه خاص به آن، همچنان رهبری و ارتباطات سازمانی از مباحث ابهام انگیز و پیچیده و مبتنی بر فرضیات نامطمئن است.

موضوع رهبری و نظریه‌های آن در قلمرو سازمان و مدیریت از مباحث مهم در رفتار سازمانی و روابط انسانی است. ظهور برخی افراد به عنوان رهبر و عوامل تعیین کننده روش عمل و رفتار رهبر، موضوعات مهمی است که در رهبری باید به آن توجه شود ولی مسئلله مهم‌تر اثربخشی رهبری است. اثربخشی می‌تواند معانی متفاوتی داشته باشد به عنوان مثال معمول‌ترین معیار اندازه‌گیری اثربخشی رهبر، میزان موفقیت واحد سازمانی رهبر در انجام وظیفه و دستیابی به اهداف است و از طرف دیگر نگرش پیروان نسبت به رهبر، شاخص معمول دیگری برای تشخیص اثربخشی رهبری است. یعنی رهبر تا چه اندازه نیازهای کارکنان را برآورده می‌کند؟ آیا پیروان رهبرشان را دوست دارند؟ رهبری یک رفتار چند بعدی است این ابعاد با وجود آن که متعدد و معین است اما با توجه به شخصیت رهبر و الزامات وظیفه‌ای او و زیرستانش تغییر می‌کند همچنین لازم به ذکر است که موقعیت‌ها، نیازها و انتظارات زیرستان او و محیط سازمانی که او و همکارانش در آن مشغول به کار هستند

نیز دامنه این ابعاد را تغییر می‌دهید. "سبک رهبری مدیران تعیین کننده‌ی میزان استقلال معلمان، میزان حمایتی که معلمان به دست می‌آورند، میزان پاسخ‌گویی به تقاضاهای معلمان و انتظاراتشان، رشد حرفه‌ای معلمان، استرس‌های شغلی و تضاد نقش و رضایت کلی آنان می‌باشد". اعمال نفوذ رهبری اشاره به این موضوع دارد که باید به رهبری به عنوان یک شغل یا سمت یا حتی به عنوان یک روش نگریست بلکه باید به عنوان یک عمل مدام‌العمر پنداشت که چگونه باید در خدمت جامعه دانشگاهی باشد. با توجه به تلاش‌های محققان در حوزه مدیریت برای کشف ویژگی‌های رهبران موفق در سازمان‌ها مکاتب مختلف رهبری شکل گرفته است و در این خصوص نظریه‌های زیادی بیان شده‌اند. به طور کلی، در این کتاب سعی شده است به اختصار رویکردهای قدیمی رهبری و به طور جامع ویژگی‌ها و سازه‌های مدل‌های نوین رهبری و چگونگی این مدل‌ها را در سیستم آموزشی مورد توجه قرار می‌دهیم. این کتاب می‌تواند برای مدیران آموزشی مراکز آموزشی سازمانهای مختلف، مدیران مقاطع مختلف، دوره‌های آموزشی ضمن خدمت مدیران وزارت آموزش و پرورش و دانشجویان رشته مدیریت آموزشی در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد مورد استفاده قرار گیرد. اینکه این مهم به انجام رسیده، ضمن سپاسگزاری از خداوند منان از همه استادان و همکاران و دوستان که مرا یاری داده اند تشکر و قدردانی می‌کنم.